

Inspraak op Concept Besluit Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid Luiers en Incontinentieproducten (UPV)

ARN BV

5 februari 2025

Rollen en verantwoordelijkheden van ketenpartners in de UPV

Een UPV kan bijdragen aan het tot stand komen van meer recycling van inco/luierafval. Cruciaal hierbij is een gelijkwaardige samenwerking tussen relevante partijen in de keten. Dat zijn producenten, inzamelaars en recyclers. Uw voorstel-UPV legt de verantwoordelijkheid en besliskracht eenzijdig bij de producenten wat geen recht doet aan de rollen die inzamelaars en recyclers dienen op te nemen. In andere UPV's is ook wel gebleken dat zonder gelijkwaardige samenwerking alleen het principe 'wie betaalt bepaald' leidend is. Dit is geen gezonde setting voor een constructieve samenwerking terwijl deze wel broodnodig is in de toch nog steeds vroege fase waarin de ontwikkeling van een recyclingketen voor incontinentie/luierafval zich bevindt.

Investeringszekerheid

De grootste uitdaging die momenteel voorligt, naast het inrichten van een solide UPV-structuur, is het realiseren van voldoende recyclingcapaciteit. Voor het realiseren van capaciteit is investeringszekerheid noodzakelijk. Een investeringsbesluit wordt normalerwijs gebaseerd op een gezonde business case die bestaat uit, onder meer, solide langjarige aanlever- en afzetcontracten rekening houdend met een periode waarin de gerealiseerde installatie kan opstarten. Op dit moment is er geen producenten-organisatie (PO) waarmee afspraken gemaakt kunnen worden en is er in het concept-UPV onvoldoende (financiële) incentive opgenomen om deze snel en met een constructieve inrichting tot stand te laten komen. Bovendien introduceert deze UPV een onzekerheid voor de overgangperiode waarin nu recyclingcontracten zijn afgesloten met inzamelaars en gemeenten die op termijn, in uw voorstel, dienen over te gaan naar recyclingcontracten met een PO. Wij vragen u voor een zorgvuldige overgangssituatie te zorgen waarbij bestaande recyclingcapaciteit niet ineens zonder aanvoer komt te zitten omdat er een UPV aan komt en er (nog) geen constructieve PO in het leven is geroepen.

Recyclen in Nederland

In de stukken die ter consultatie voorliggen wordt geen geografisch afbakening aangebracht als het gaat om wáár recycling van Nederlands luier/inco afval gerecycled dient te worden. Toch zou u graag zien dat in Nederland recyclingcapaciteit van de grond komt. Als tegen lage kosten geëxporteerd kan worden naar het buitenland en, wellicht, naar recyclingmethoden die aan een lagere standaard hoeven te voldoen (bijvoorbeeld voor wat betreft %-recycling of afbraak medicijnresten) dan remt dat de totstandkoming van een solide recyclingstructuur in Nederland.

§2.5.6 Doelstellingen onderbouwing

Hier wordt onder meer aangegeven dat de inhoud van de luier voor wat betreft inzameling wel, maar voor wat betreft de recycling niet tot de verantwoordelijkheid van de producenten valt. Dit blijft vanuit recycling gezien een onduidelijk concept. Het is van belang helder te hebben dat:

- Wat mensen in luiers aan massa achterlaten nagenoeg geheel bestaat uit water.
- En dat behaalde recycling van kunststoffen en vezels/cellulose geheel gerelateerd kunnen worden aan de grondstoffen die in de producten zoals 'put on market' waren opgenomen. Dit om onnodige discussies over waar welke recyclingresultaten aan toegerekend kunnen worden te voorkomen.

§3.1.1 Afvalstof en einde-afvalstof

U geeft aan dat 'het niet noodzakelijk is om voor teruggewonnen materialen einde-afval te bepalen voor verdere toepassing'. Verzoek is om expliciet op te nemen dat voor de grondstoffen/recyclaten die uit het luier-recyclingproces afkomstig zijn, mits dit proces voldoet aan gestelde eisen, zonder einde-afvalstof toestemming onder voorwaarden op elke daarvoor geschikte markt afgezet kan worden.

§3.1.2 Recycling

De opgenomen definitie van recycling is duidelijk. Onduidelijkheid ontstaat door de zin 'Hierbij wordt energierugwinning en het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal uitgesloten'.

Als cellulose/vezels/biomateriaal wordt vergist in combinatie met composteren dan geldt dit als recycling als ook een bodemverbeteraar wordt geproduceerd. Dit moet ook helder zijn voor biomateriaal afkomstig uit de recycling van luiers. Wij verzoeken u expliciet op te nemen dat vergisten in combinatie met composteren van cellulose/vezels/biomateriaal afkomstig uit deze vorm recycling dit in zijn geheel geldt als recycling.

§6 Toezicht en handhaving

Indien verplichtingen voortkomend uit de UPV niet worden nagekomen dan lijkt er weinig dwang mogelijk om toch tot resultaten te komen. Er wordt gesproken over mogelijk aanvullend beleid of aanvullende maatregelen. Bovendien is aangegeven dat er afhankelijkheden zijn van derden waarmee rekening moet worden gehouden indien resultaten achterblijven. Er zijn verder nauwelijks financiële instrumenten opgenomen om resultaat af te dwingen.

De consequentie is dat het voorlopig zeer onzeker blijft of er door de producenten daadwerkelijk stappen worden gezet met weer als consequentie dat het hoogst onzeker is of investeringen in recyclingcapaciteit worden gedaan. Het verzoek is hier om de UPV-resultaten veel verplichtender en vooral meer afdwingbaar op te nemen.

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Als laatste (onderdeel 5c) wordt in het Beleidskompas aangegeven het voornemen om 5 jaar na inwerkingtreding van deze UPV de doelstellingen te evalueren en indien daar aanleiding toe is, deze UPV aan te passen. Wat ons betreft is dit een veel te passieve houding van het Rijk. Aangezien we nu slechts aan het begin staan van een inzamel en recyclingstructuur waar veel investeringen voor nodig zijn, waar diverse onderlinge afhankelijkheden zijn en waar producenten grote veelal zeer

internationale spelers zijn lijkt het ons belangrijk om frequent vinger-aan-de-pols te houden en waar nodig bij te sturen. Eén maal per jaar is dan een betere frequentie.